

Naturvärden på Enö 2015

Text och foto: Tobias Ivarsson, Svanås Hagtorpet, 342 64 Ör, tel. 0472-76167. saperda@spray.se

Innehållsförteckning

Metodik	2
Tidigare inventeringar	3
Intressanta arter	3
Enö	4
Angående Grönvit nattviol och groddjur	6
Referenser	6

Metodik

Inventeringen har utförts under sommaren 2015. Som grund för inventeringen har flygbilder legat och avgränsningen av olika delområden har gjorts utifrån dessa. Inventeringens syfte har varit att bedöma olika områdens naturvärden och ge en dokumentation av förekommande intressanta arter. För att på ett lätt sätt redovisa naturvärden har siffervärden mellan 1 och 10 tagits fram med följande riktlinjer:

N=1 - ringa naturvärden

N=3 - måttliga naturvärden

N=5 - ganska höga naturvärden

N=7 - höga naturvärden

N=9 - mycket höga naturvärden

N=10 - mycket höga naturvärden (klart reservatsklass i sig)

Vid bedömandet av naturvärdet och för beskrivningen av olika områden har följande särskilt beaktats:

- biotop
- trädkiktets artsammansättning och åldersfördelning.
- fältskiktets täckning och dominerande arter samt speciella intressanta arter.
- mosskiktets täckning och förekomst av mera krävande arter som olika signalarter.
- intressanta noterade arter bland övriga organismgrupper såsom insekter, lavar och fåglar.
- viktiga nyckelmiljöer som död ved, vedsvampar, blomrika marker och stora träd.
- områdets läge i förhållande till andra biotoper i närheten.
- områdets potential att utvecklas till ett område med riktigt höga naturvärden inom en snar framtid.
- områdets naturlighet (påverkan från människan).

Dessutom noteras vilka av 13 prioriterade naturtyper som påträffades i varje delområde.

De 13 prioriterade naturtyperna är

Äldre ädellövträd
Äldre bokskog
Pionjärmiljöer
Blomrika marker
Ängssvampsmarker
Äldre barrskog
Brynmiljöer
Triviallövskog
Öppet kulturpåverkat landskap
Sjöar och stränder
Rinnande vatten
Dammar
Myrmark/kärr

Varje naturtyp i delområdet har även värderats enligt följande;

1= Naturtypen finns.
2= Ett viktigt område för naturtypen.
3= Ett mycket viktigt områden för naturtypen.

Tidigare inventeringar

Området vid Torparängen nämns bland annat i Grönstrukturprogrammet för Växjö stad 2013.(Arvidsson, M et.al 2013), Naturguiden Gröna Växjö din guide i skog och mark (Ivarsson, T. och Persson, M. 2011), och inventeringen Naturvärden vid Torparängen Växjö 2010 (Ivarsson, T. 2010).

Intressanta arter

Mindre hackspett *Dendrocopos minor* NT

Den mindre hackspetten ses regelbundet i strandskogarna vid Torparängen och använder säkerligen även Enös rika förekomst av död ved för föda och kanske ibland även boplats. Hackspettshål har hittats på alhögstubbar i strandregionen på ön.

Grovticka *Phaeolus schweinitzii* (signalart)

En mindre vanlig ticka som lever vid basen av tallar som är minst 200 år. Arten är en signalart enligt skogstyrelsen och visar på värdefulla tallmiljöer. Grovticka hittades med ett exemplar vid den stora tallen i östra strandkanten av Enö. Tallen hade en omkrets på 296 cm.

Enö

Bilder från Enö vid fältbesöket 2015.

Beskrivning: Blandskog med björk och tall som dominerande trädslag. Sparsamt med fältvegetation mitt på ön. förutom vitsippor på våren. Frodiga strandmiljöer med överhängande videbuskar. En mycket gammal jätteek med en omkrets på 315 cm finns, liksom en tall med en omkrets på 296 cm. Rikt fågelliv, speciellt i strandområdena. bohål från hackspett påträffat på alhögstubbar. Rikligt med multnande ved av framförallt tall och björk, vilket ger förutsättning för många svampar och vedlevande insekter. I början av 1990-talet häckade fiskgjuse på ön (Uno Pettersson muntligen) och allttjämt finns lämpliga grova tallar på ön som skulle kunna utgöra boplats för arten.

Naturvärde: 8

Datum: 2015-08-13

Biotop: Blandskog

Dominerande trädslag: Björk och tall.
hägg, klibbal, bok, och jolster.

Övriga trädslag: Ek, rönn, sälg, gran, fågelbär,

Maximal omkrets på träd: 315 cm ek och 296 cm tall.

Död ved: Björkhögstubbe 2, björklåga 5, högstubbe av klibbal 2, tallhögstubbe 1, talllåga 10, allåga 2 och granlåga 1.

Buskskikt: Hallon, brakved, skogsbjörnbär och en.

Övriga arter i fältvegetationen: Vid stränderna finns fackelblomster, besksöta, strandlysing, veketåg, topplösa, strandklo, smalkaveldun, vass och vattenpilört. I det inre av ön är vegetationen ganska sparsam med majbräken, skogsbräken, blåbär, mjölkört, kruståtel, stensöta och vitsippa.

Svampar: Björkticka, alticka, fnöschticka, sotticka, violticka, grovticka, vargmjolk, timmerticka och rodnande flugsvamp.

Insekter: Brun mosaiktrollslända.

Fåglar: I vatten och strandområden vid ön. Häger 1, storskarv 1, gräsand 1, skäggdopping 1 och sävsparv. På ön trädkrypare, nötväcka och blåmes.

Övrigt:

Skogsstyrelsen signalerter. Grovticka vid bas på tall med omkrets på 296 cm.

Rödlistade arter.

Naturtyper:

Triviallöv 2

Äldre barrskog 2

Äldre ädellövträd 1

Brynmiljöer 1

Sjöar och stränder 1

Att tänka på om Enö ansluts med en bro.

- Spara all multnande ved och grova träd de utgör grunden för den biologiska mångfalden.
- Gör området till en lugn plats för naturupplevelser, med enkel stig i mitten av ön och små utsikter mot Södra Bergundasjön (inte grillplats). Så att inte det känsliga fågellivet störs i onödan.
- Lägg så lite väg eller bro som möjligt i närheten av de värdefulla och fågelrika strandmiljöerna både på Enö och vid Torparängen.

Angående Grönvit nattviol och groddjur i Torparängen

Delområden följer (Ivarsson 2010).

Grönvit nattviol *Platanthera chlorantha*

Enligt inventeringen 2010 påträffades arten i delområde 1, 9 och 23 (Ivarsson 2010) Enligt artportalen finns även ett större bestånd med ungefär 70 grönvita nattvioler i delområde 20 alldeles söder om torpet London (Uno Pettersson).

Groddjur

I delområde 11 och 15 finns några kärr där grodor, främst åkergroda spelar på våren. Dock torkar kärren ofta ut på sommaren vilket gör att grodynglen oftast inte hinner utvecklas färdigt. (Uno Pettersson muntligen). Groddjuren rör sig sedan främst i skogsområden i närheten och gynnas av rik tillgång på insekter och multnande liggande träd där de kan söka skydd.

Referenser:

Arvidsson, M et.al 2013, Grönstrukturprogram för Växjö stad 2013. Växjö kommun.

Gärdenfors, U. (ed) 2010. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Ivarsson, T. och Persson, M. 2011. Gröna Växjö Din guide i skog och mark. Växjö kommun.

Ivarsson, T. 2010. Naturvärden vid Torparängen 2010. Växjö kommun.

Nitare, J. (ed) 2000. Signalarter, indikatorer på skyddsvärd skog, flora över kryptogamer. Skogsstyrelsen, Jönköping.

Artportalen: www.artportalen.se